סיווג

משרד החוץ

12.7.60

מזכר

אל: המנהל הכללי	אל:
מאת: יוחנן כהן	מאת:

הנדון - <u>הסברתנו בענין אייכמן</u>

1. לוטה רשימת הפרסומים שהופיעו עד כה על ידינו בענין אייכמן.

חומר זה שימש כחומר רקע לנציגויותינו. הדים מפעולה זו הורגשו הימב בעתונות העולמית, בטיעונים משפטיים ובתדפיסים.

2. בימים הקרובים תצא לאור חוברת מודפסת המכילה תגובות העתונות העולמית. אנו נדפים 7500 באנגליה ולאחר מכן 3000 בספרדיה ו-3000 בצרפתית.

3. היה לנו ויכוח קטן (בכתב) עם חברינו בארה"ב הסבורים כנראה כי פרסום מסוג זה חייב להיות "כולו תכלת" והם מלהזכיר בו דעות מתנגדינו.

שמחתי להיווכח כי דעתך בנדון כדעתנו, כלומר, רצוי לסנן בין השורות גם דעות מנוגדות וע"י כ לחזק עוד יותר את עמדתנו תוך ויכוח והבלטת טיעוננו. כמובן כי גם מבחינה כמותית עמדתנו מובלטת ומוסברת היטב. אינני בטוח האמנם משקף נאמנה פרסומנו את דעת העתונות העולמית (ראה סעיף 4).

4. מתוך עקוב אחר תגובות העתונות העולמית עד לסכום הדיון במועבי"ט ניתן לסכם את התמונה כללית בצורה הבאה:

<u>עתונות מזא"ר</u> - תומכת בעמדתנו, בזכותנו לשפוט, תוקפת את ארגנטינה ואת מערב גרמניה.

<u>עתונות הולנד, צרפת, דנמרק, מערב גרמניה</u> - אוהדת.

<u>עתונות שוובדיה, נורבגיה, איטליה</u> - ניטרלית קרירה, הרבה הסתייגויות מעמדתנו, בעיקר כמובן באשר לענין הלכידה וזכות השפוט.

<u>עתונות בריטית ואמריקנית</u> - דעות חלוקות; הדעות המצדיקות פעולתנו מבססות זאת בעיקר בנמוקים מוסריים תוך הודיה בהצי פה כי אמנם "לא הכל היה בסדר". לעומת זאת רבים הקולות, בעיקר בארה"ב התוקפים זכותנו לשפוט ישראלי. (מעניין הסיכום המספרי הכלול בדו"ח הסברה שגרירות ושינגטון לתאריך 19-25 ביוני עמוד 4: נתקבלו 31 מאמרים ראשיים שליליים לעומת 6 חיוביים).

<u>עתונות דרום אמריקה</u> - עתונות ברזיל - אוהדת; השאר, פרט לבמה יוצאים מן הכלל, סולדריים עם ארגנטינה.

<u>עתונות אסיה ואפריקה</u> - הדים קלושים, בעיקר אינפורמציה.

5. עם זאת יש לציין שיפור היחס שהלך והתפתח עם הזמן. הרבה מנמוקינו ומטעוננו נקלטו. תביעת ארגנטינה להחזרת אייכמן יצרה תגובה נגדית בדעת הקהל העולמית ופרשת ד"ר מנגלה חיזקה עמדתנו. מכל מקום לאחר הדיון במועב"ט נוצר מצב רוח של השלמה דה-פקטו ורגיעה יחסית.

משרד החוץ

סיווג

מזכר

אל:	
מאת:	-2-

6. עם זאת אסור לנו להשלות עצמנו כי הענין ירד מהפרק.

אין לי כל ספק כי הבעיה המשפטית תעלה בקרוב מחדש על הפרק וביתר שאת גם אם/כאשר יחסינו עם ארגנטינה יוסדרו.

התביעה להקמת בית דין בינלאומי בצורה זו או אחרת תלך ותישמע מדי פעם בפעם.

7. הסברתנו בתקופה הקרובה תתרכז בשני אפיקים עיקריים:

א. העלאת זכר תקופת השואה
ב. חזוק מעונננו המשפטי.

8. באשר לנקודה ב': הגיעה השעה לגבש ולסכם עמדה משפטית ברורה. מצדנו נתכנן רכוז המעונים החיובים שהושמעו עד בה ע"י מומחים ישראליים וזרים. עם זאת רצוי כי משרד המשפטים והמח' המשפטית של המשרד ינקטו בקו יותר ברור. ההנחה כי: א) אין לנו ענין להכנס לויכוח גלוי ורשמי בנדון; ב) העובדה כי אייכמן בידינו והמשפט יתנהל בירושלים - לדעתי מוטעית ומסובכת.

הויכוח בעולם יתנהל ואם נגמגם - מעמדנו המוסרי-פוליטי יחלש.

9. קראתי את מזכרו של מ. ארנון בנדון והנני מסכים להערכת החבריב בארה"ב.

הפתיעה אותי רק פיסקה אחת לגבי המשפט האומרת: "השגריר התאים כי לפי התרשמותו קיימת דעת קהל בארץ אשר תהיה מוכנה להשלים עם העדר פסק דין מות והרגשת הכלל היתה כי אם אמנם ניתן לחזור לתוצאה כזאת, הרי שהדבר יעשה רושם עצום בעולם כולו".

תמיהני על מה מבוססת התרשמותו של השגריר. כמו כן לא ברור איך "ניתן לחזור" לפסק דין זה או אחר במדינה המתגאה ובצדק, באי-תלות בתי המשפט שלה.

כמו כן הנני מתקשה להבין מדוע באשר בית משפט בנירנברג, או בתי משפט של הפלנים, או יוגוסלבים לאחר מכן דנו למות פושעים נאציים - קבל זאת העולם כעונש מוצדק ומובן, ואילו מניעת פסק-דין כזה מרוצח יהודים ע"י בית דין ישראלי יעשה רושם עצום (וכנראה חיובי) בעולם ורצוי אפילו לחזור לתוצאה כזאת.

ב ב ר כ ה,

יוחנן כהן

העתק: מ. ארנון, שגרירות ישראל, ושינגטון
היועץ המשפטי
מאה"ב